

YTTRANDE

2019-12-20

Dnr RA 04-2019/11736

Ert Dnr Fi2019/01291/SPN

fi.remissvar@regeringskansliet.se

fi.sba.spn@regeringskansliet.se

Nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner – delrapport i uppdraget att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess

Riksarkivet har tagit del av Lantmäteriets förslag rörande ett nationellt tillgängliggörande av detaljplaner och ställer sig på en övergripande nivå positivt till förslaget om en lösning för gemensam åtkomst till detaljplansinformation som en ”sammansatt bastjänst” enligt principen om ”hämtning vid källan” av informationen.

Riksarkivet tolkar Lantmäteriets förslag som att den föreslagna ändringen i *förordningen (2009:946) med instruktion för Lantmäteriet* är tänkt att på ”kort sikt”, tills en heltäckande lösning har utretts, bland annat lösa problematiken med det rättsliga stödet för Lantmäteriet att agera som ”Datavärd”. Riksarkivet tolkar också förslaget som att man menar att den föreslagna ändringen skulle innebära att det rättsliga ansvaret, bland annat i enlighet med 2 kap. *tryckfrihetsförordningen (1949:105)* och *arkivlagen (1990:782)*, för informationen man kommer att hantera för kommunernas räkning inom ramen för denna roll inte skulle övergå till Lantmäteriet. I Lantmäteriets rättsutredning (LM 2019/00170) har man kommit fram till att informationen i dagsläget skulle bli allmänna handlingar hos Lantmäteriet. Riksarkivet ställer sig frågande till om det är möjligt att kringgå bestämmelserna i grundlag och lag genom en förordning.

Riksarkivet vill även framhålla att oavsett vilken lösning som kommer att användas för informationsöverföringar mellan systemen inom den digitala infrastrukturen, med hjälp av öppna API:er eller på annat sätt, så kommer det att behövas gemensamma strukturer för informationen vid själva överföringarna för att teknisk interoperabilitet ska kunna uppnås. Det vill säga ett gemensamt utbytesformat för informationen.

Riksarkivets uppfattning är att detta bör lösas genom en specifikation med en gemensam nationell överenskommelse för hur exempelvis en befintlig standard eller ett utbytesformat ska tillämpas avseende struktur, regler och vilka begrepp som används för informationen. På så sätt går det även att avhjälpa den problematik som finns beskriven i Lantmäteriets rapport kring att befintlig SIS-standard i dag har tillämpats på olika sätt bland kommunerna.

En nationell gemensam specifikation som bygger på befintliga standarder med en bred internationell användning kommer även vid behov att underlätta vid framtida informationsutbyten utanför Sveriges gränser.

Riksarkivet föreslår därför att Lantmäteriet åläggs att i samråd med Riksarkivet ta fram en sådan nationell överenskommelse i form av en förvaltningsgemensam specifikation (FGS) för detaljplansinformation. Detta skulle inte bara bidra till att säkerställa interoperabiliteten mellan de olika system som används inom den digitala infrastrukturen utan också säkerställa att informationens autenticitet kan bibehållas under hela dess livscykel samt att inga informationsförluster sker.

Förvaltningsgemensamma utbytesformat i form av FGS:er kan dessutom användas inte bara för att standardisera digitala informationsutbyten utan även för att arkivera informationen, bygga olika e-tjänster samt vid publicering av information, exempelvis som öppen data.

Flera initiativ till att ta fram olika specifikationer för geodata och byggnadsinformation har under de senaste åren i olika grad påbörjats inom ramen för Riksarkivets arbete med FGS:er. Bland annat inom Boverkets projekt Får-jag-lov där man undersökt ett tillägg till den av Riksarkivet framtagna befintliga FGS:en för ärendehanteringsinformation. I den av Lantmäteriet framtagna Nationella Geodatastrategin 2016-2020 framgår att offentliga geodataproducenter i Sverige ska bidra till målen genom att samverka med Riksarkivet kring att ta fram förvaltningsgemensamma specifikationer för geodata. Mot bakgrund av detta påbörjade Sveriges geologiska undersökningar även en uppstart av ett framtagningsarbete tillsammans med Sjöfartsverket och representanter från övriga myndigheter i geodatarådet bland vilka också Lantmäteriet ingår.

Riksarkivets vill även framhålla de arbeten med gemensamma utbytesformat för geodata som för tillfället pågår inom EU i byggnadsblocket för e-arkivering inom Connecting Europe (CEF).

Beslut i detta ärende har fattats av riksarkivarie Karin Åström Iko. Ärendet har handlagts av utredare Tomas Wallin, föredragande. Vid ärendets slutgiltiga beredning har avdelningschef Peter Sivervall deltagit.

Karin Åström Iko
Riksarkivarie

Tomas Wallin
Utredare